

COLLEGE VAN BEROEP
VOOR DE EXAMENS

No 2024/06/1148

HET COLLEGE VAN BEROEP VOOR DE EXAMENS

Uitspraak op het beroep van [appellant], [studentnummer], tegen het besluit van de examiner mr. dr. N. Jak, hierna: verweerder, op het verzoek van appellant om hem een kopie te verstrekken van de door hem gegeven antwoorden en de daarbij geplaatste opmerkingen van de beoordelaars van het tentamen Bestuursrecht, afgelegd op 5 juli 2023.

I. Loop van het geding

Appellant heeft op 22 augustus 2023 bij het College van Beroep voor de Examens, hierna: het College, beroep ingesteld tegen het besluit van verweerder van 21 augustus 2023 om aan hem geen kopie te verstrekken van de door hem gegeven antwoorden en de daarbij geplaatste opmerkingen door de beoordelaars van het tentamen Bestuursrecht.

Op 23 augustus 2023 is de ontvangst van het beroepschrift bevestigd en heeft het College aan de Examencommissie van de faculteit der Rechtsgeleerdheid gevraagd om in overleg met appellant en verweerder na te gaan of een minnelijke schikking van het geschil mogelijk is. De Examencommissie heeft op 11 september met appellant gesproken. Er is geen schikking tot stand gekomen. De Examencommissie heeft op 13 september 2023 een verweerschrift ingediend.

Het beroep is behandeld op de zitting van het College van 23 november 2023, samen met het beroep van appellant tegen het besluit om hem geen kopie te verstrekken van de door hem gegeven antwoorden en de daarbij geplaatste opmerkingen van de beoordelaars van het tentamen Rechtsgeschiedenis. Appellant was bij de zitting aanwezig, samen met zijn moeder, [naam]. Verweerder was bij de hoorzitting aanwezig, samen met prof. mr. dr. H. de Jong (examinator Rechtsgeschiedenis) en mr. J. Gooijer (lid Examencommissie).

II. Feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting gaat het College uit van de volgende feiten. Appellant heeft op 20 juli 2023 aan verweerder verzocht om hem kopieën te verstrekken van de antwoorden die hij heeft gegeven, de opmerkingen die de beoordelaars bij de antwoorden hebben geplaatst, en de punten die appellant per antwoord heeft gekregen voor het tentamen Bestuursrecht 2022-2023. Op 21 augustus 2023 heeft verweerder het verzoek van appellant afgewezen en appellant verwezen naar het collectieve inzagemoment.

III. Standpunten van partijen

Appellant stelt dat hij recht heeft op een kopie van de door hem gegeven antwoorden en de daarbij geplaatste opmerkingen van de beoordelaars op grond van artikel 15 lid 3 van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). In dat artikel staat vermeld dat er een recht is op een kopie van

persoonsgegevens die worden verwerkt. Het Europese Hof van Justitie heeft op 20 december 2017 geoordeeld dat antwoorden en opmerkingen van de examiner persoonsgegevens zijn. Daarmee heeft appelland recht op een kopie van de door hem gegeven antwoorden en de daarbij geplaatste opmerkingen van de examiner. De enige grond waarop een kopie geweigerd mag worden, is dat het verstrekken van een kopie leidt tot een afbreuk van de rechten en vrijheid van anderen (art. 15 lid 4 AVG). Volgens appelland is er niet eerder geoordeeld dat hiervan sprake is met betrekking tot kopieën van tentamens. Appelland wijst ter onderbouwing van zijn standpunt op de uitspraak van 21 oktober 2019 van het College van Beroep voor de Examens van de Erasmus Universiteit Rotterdam (CBE 19.136). In deze uitspraak wordt geoordeeld dat kopieën altijd door de student kunnen worden opgevraagd.

Ook voert appelland aan dat artikel 3.9 lid 1 van de Onderwijs- en Examenregeling van de bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid 2022-2023 (de OER) is geschonden. In dit artikel is bepaald dat het nabesprekingsmoment op zijn laatst 10 werkdagen vooraf bekend wordt gemaakt via Canvas. In dit geval is op 12 juli 2023 bekendgemaakt dat de nabespreking zou plaatsvinden op 20 juli 2023. Dat is minder dan 10 werkdagen voor de nabespreking. Dat verweerder zich niet heeft gehouden aan de termijn uit artikel 3.9 lid 1 OER, heeft ertoe geleid dat appelland niet aanwezig kon zijn bij de nabespreking. Op 11 juli 2023 heeft de werkgever van appelland gevraagd of appelland op 20 juli 2023 beschikbaar zou zijn. Appelland heeft zijn werkgever toegezegd dat hij die dag zou komen werken. Appelland vindt het niet correct om daarna nog een wijziging in zijn beschikbaarheid aan zijn werkgever te moeten doorgeven.

Appelland voert verder aan dat het recht op inzage van belang is om te kunnen bekijken of de beoordeling deugdelijk is. Studenten moeten kunnen controleren of de punten juist zijn opgeteld en of het juiste aantal punten is toegekend. Bij het inzagemoment kunnen vragen worden gesteld en opmerkingen worden gemaakt en kan blijken dat de puntentoekenning moet worden aangepast. Dat is vooral van belang als het tentamencijfer net niet voldoende is, zoals hier het geval is.

Een collectief inzagemoment zonder dat er desgevraagd een kopie van de gegeven antwoorden en gemaakte opmerkingen wordt verstrekt, is naar de mening van appelland echter onvoldoende. Een dergelijk inzagemoment duurt vaak maar kort, terwijl alles besproken moet worden. Er zijn dikwijls honderden studenten aanwezig die allen hun vragen en opmerkingen met de examiner willen bespreken. Daarnaast vindt dat inzagemoment plaats op één tijdstip, dat zonder overleg is vastgesteld. Appelland had het voornemen om tijdens zijn werk in te loggen op Canvas om het tentamen in te zien, maar had daar uiteindelijk geen gelegenheid voor. Appelland heeft verplichtingen naast zijn studie, waardoor hij af en toe iets moet missen op de universiteit. Dat betekent echter niet dat appelland daarmee afstand doet van zijn recht op inzage op grond van de AVG. Het opvragen van een kopie stelt appelland in de gelegenheid om in zijn eigen tijd kritisch te kijken naar de beoordeling.

Het al dan niet deelnemen aan het inzagemoment is naar de mening van appelland niet relevant voor het recht op het verkrijgen van een kopie op grond van de AVG. De kopie is van belang om de verantwoording van het besluit van de examiner te kunnen beoordelen. Daartoe is immers de AVG vastgesteld: het verantwoorden van de verwerking van persoonsgegevens.

Verweerder heeft als schikkingsvoorstel een nieuw inzagemoment aangeboden aan appelland. Daarvan heeft appelland geen gebruik gemaakt, omdat dit aanbod midden in de zomervakantie is gedaan. Appelland was met vakantie en heeft de e-mail niet tijdig gezien. Ook hier heeft verweerder zich niet gehouden aan de termijn uit artikel 3.9 lid 1 OER, want aan appelland werd een termijn gegeven van drie werkdagen.

Verweerder blijft bij het besluit om geen kopieën van de gegeven antwoorden en de daarbij geplaatste opmerkingen te verstrekken. Uit het verzoek van appelland bleek niet waarom hij de kopieën wilde verkrijgen. Uit het beroepschrift kan worden afgeleid dat appelland deze kopieën wilde ontvangen om de beoordeling van zijn tentamen te kunnen verifiëren. Naderhand heeft appelland daaraan toegevoegd dat hij zijn gemaakte werk wil kunnen archiveren. Verweerder en de Examencommissie betwisten niet dat het in dit geval gaat om persoonsgegevens als bedoeld in de AVG.

Verweerder wijst erop dat in artikel 3.9 van de OER bepalingen zijn opgenomen omtrent het inzagerecht en de nabespreking. Appelland had op grond van zwaarwegende persoonlijke omstandigheden om een

individuele inzage en nabespreking kunnen vragen. Dat heeft hij niet gedaan. Appellant had op grond van artikel 3.9 lid 4 ook kunnen verzoeken om hem een kopie te verstrekken van zijn beoordeelde werk, als hij voornemens was beroep in te stellen tegen de wijze waarop zijn werk is beoordeeld. Appellant was kennelijk niet voornemens dit te doen, zo stelt verweerder.

Volgens de Examencommissie is het niet mogelijk om na de terinzagelegging een kopie op te vragen met als doel om de beoordeling van de antwoorden op de tentamenvragen eventueel te laten corrigeren door de examiner. Daarvoor is het collectieve inzagemoment bedoeld.

Verweerder wijst erop dat voor het collectieve inzagemoment twee uur waren uitgetrokken. De terinzagelegging werd van tevoren aangekondigd, zodat studenten de nodige maatregelen konden treffen om aanwezig te zijn. De terinzagelegging en nabespreking werden direct na het tentamen van 26 mei 2023 aangekondigd op Canvas. De terinzagelegging en nabespreking hebben plaatsgevonden op 14 juni 2023, van 9.00 tot 11.00 uur. Studenten hadden ruimschoots de tijd om zich aan te melden, wat appellant ook heeft gedaan. Kennelijk was appellant voornemens om aanwezig te zijn. Hij is echter zonder afmelding uiteindelijk toch niet aanwezig geweest.

Het tentamen Bestuursrecht is afgelegd in het programma TestVision. De nabespreking vond plaats op de campus van de VU, maar het tentamen kon worden ingezien via TestVision. Het tentamen werd voor studenten gedurende een bepaald tijdvak opengesteld. Studenten konden inloggen op een telefoon of laptop en konden op deze wijze hun eigen uitwerkingen en de opmerkingen van de beoordelaars zien. Dat kon ook vanaf een andere locatie dan de VU. Ook konden studenten een screenshot maken van hun gemaakte werk. Het was echter niet mogelijk om per e-mail vragen te stellen over het tentamen. Daarvoor was de nabespreking bedoeld, aldus verweerder.

Dat appellant niet bij de nabespreking aanwezig kon zijn omdat hij had afgesproken om te werken, is zijn eigen keuze, zo voert de Examencommissie aan. Appellant kon zich bij het schikkingsgesprek niet herinneren of hij er destijds over heeft nagedacht om zijn werkafspraak te verschuiven. Als een student door zwaarwegende persoonlijke omstandigheden verhinderd is, kan de examiner een verzoek om een individuele terinzagelegging en nabespreking honoreren. Appellant heeft daartoe echter geen verzoek ingediend, aldus de Examencommissie. Verder bestaat er op grond van artikel 3.5 lid 2 OER de mogelijkheid om rekening te houden met de stemming van de student, zoals door appellant is gesteld, als daartoe aanleiding is. Ook in dit kader heeft appellant volgens de Examencommissie geen verzoek ingediend.

Er is voldoende gelegenheid gegeven om het tentamen in te zien en te bespreken. Appellant is op 14 augustus 2023 door de managementassistent Bestuursrecht uitgenodigd om langs te komen om het tentamen in te zien op 17 augustus 2023. Van die gelegenheid heeft appellant geen gebruik gemaakt, omdat appellant stelde de e-mail niet tijdig te hebben gezien. Ook bij het schikkingsvoorstel is appellant aangeboden om het tentamen alsnog te komen inzien. Ook hiervan heeft hij afgezien.

Appellant verwijst naar een uitspraak van het Europese Hof van Justitie. De casus in deze uitspraak verschilt volgens de Examencommissie echter duidelijk van de onderhavige casus. Anders dan in de casus waarnaar appellant verwijst, heeft appellant een moment met toegang tot zijn schriftelijk examenwerk gekregen. Daarvan was in de casus in de uitspraak van het Europese Hof van Justitie geen sprake. Appellant heeft de gelegenheid gekregen zijn gemaakte werk in te zien, maar heeft ervoor gekozen om daar geen gebruik van te maken. Het verzoek van appellant om hem een kopie te verstrekken, heeft bovendien als doel om de beoordeling van zijn antwoorden op de tentamenvragen te kunnen verifiëren en deze beoordeling eventueel te kunnen laten herzien door de examiner. Zijn doel is dus niet enkel archiefvorming.

Verweerder en de Examencommissie zijn, zo stellen zij, als grond voor het verzoek van appellant om aan hem kopieën te verstrekken van zijn tentamenantwoorden uitgegaan van het feit dat hij het recht op inzage uit artikel 3.9 OER wilde afdwingen. Dat appellant een kopie wil voor archiefvorming, heeft hij pas

lopende de procedure aangevuld. Appellant vraagt de kopieën niet in het kader van de verwerking van persoonsgegevens. De Examencommissie betwijfelt of de AVG ertoe verplicht om een kopie te verstrekken als er reeds inzagemomenten zijn geboden. In de uitspraak van het Europese Hof van Justitie waarnaar appellant verwijst, moet het gebrek aan een inzagemoment worden hersteld door middel van het verstrekken van een kopie. Dat is in dit geval niet aan de orde.

Verweerder stelt zich op het standpunt dat appellant geen belang (meer) heeft bij zijn beroep, nu hij voor het tentamen Bestuursrecht op 30 augustus 2023 een voldoende heeft behaald. De inzage van dit tentamen was op 28 september 2023.

IV. Overwegingen van het College

Het beroep van appellant is tijdig ingesteld en voldoet ook overigens aan de wettelijke eisen.

Het gaat in deze zaak om de vraag of verweerder terecht heeft kunnen beslissen om geen kopie te verstrekken van de antwoorden die appellant heeft gegeven op de vragen van het tentamen Bestuursrecht, de opmerkingen die de beoordelaars bij de antwoorden hebben gezet, en het aantal punten dat appellant per antwoord heeft gekregen. Appellant heeft daartoe verzocht op grond van artikel 15 lid 3 AVG.

Ter zitting heeft appellant toegelicht dat hij de antwoorden en opmerkingen van de examinator wil kunnen inzien vanuit een educatief en procedureel perspectief. Appellant heeft de kopieën niet ontvangen voorafgaand aan de herkansing van het tentamen. Door zijn antwoorden en opmerkingen van de examinator te kunnen inzien, kan appellant zich beter voorbereiden op een herkansing en kan bij een procedurele fout een herkansing mogelijk achterwege blijven. In dit opzicht heeft appellant belang bij de beoordeling van het door hem ingestelde beroep.

Tussen partijen is niet in geschil dat de tentamenantwoorden en de geplaatste opmerkingen van de examinator moeten worden beschouwd als persoonsgegevens. Appellant en verweerder zijn het er naar het oordeel van het College terecht over eens dat het hier gaat om persoonsgegevens als bedoeld in de AVG. Derhalve dient, ingevolge artikel 12 AVG, een verwerkingsverantwoordelijke de rechten van een betrokkene te faciliteren.

Uit de tekst van de bepalingen van artikel 15 AVG valt naar het oordeel van het College niet af te leiden dat er geen recht meer bestaat op een kopie van persoonsgegevens wanneer er reeds gelegenheid is geboden om deze in te zien. Voor het College is duidelijk dat verweerder in voldoende mate de gelegenheid heeft geboden aan appellant om het tentamen, de antwoorden en de opmerkingen van beoordelaars in te zien. Verweerder heeft het inzagemoment ruimschoots op tijd aan studenten bekendgemaakt. Appellant heeft zich vervolgens niet tot verweerder gewend met het verzoek om het tentamen op een ander moment (individueel) te mogen inzien.

Dat appellant gebruik heeft kunnen maken van zijn inzagerecht door aanwezig te zijn bij het inzage- en nabesprekingsmoment, maar ervoor heeft gekozen om niet te komen, neemt naar het oordeel van het College echter niet weg dat appellant op grond van artikel 15 lid 3 AVG recht heeft op een kopie van de tentamenantwoorden en de opmerkingen van verweerder. Niet is gebleken van een omstandigheid op grond waarvan verweerder ingevolge artikel 15 lid 4 AVG had moeten afzien van het verstrekken van een kopie van de antwoorden en opmerkingen.

Het College merkt daarbij op dat appellant de kopie kan opvragen met het doel om de verwerking van zijn persoonsgegevens te controleren, maar dat het verkrijgen van de kopie er niet meer toe kan leiden dat de beoordeling van het tentamen wordt aangepast. Om een eventuele aanpassing van de beoordeling te bewerkstelligen had appellant gebruik moeten maken van de mogelijkheid om naar het inzage- en nabesprekingsmoment te gaan of tijdig beroep tegen de beoordeling in te stellen. Appellant heeft deze mogelijkheid echter onbenut gelaten.

V. Uitspraak

Het College verklaart het beroep gegrond en vernietigt het besluit van verweerder. Het College draagt verweerder op binnen twee weken na het bekendmaken van deze uitspraak een nieuw besluit te nemen met inachtneming van de overwegingen van het College.

Aldus gedaan te Amsterdam, op 19 januari 2024, door mr. dr. A.J.G.M. van Montfort, voorzitter, prof. dr. J. Fidom, prof. dr. M.W. Hofkes leden, in aanwezigheid van mr. S.A. Snoeren, secretaris.

mr. dr. A.J.G.M. van Montfort,
voorzitter

mr. S.A. Snoeren,
secretaris

Tegen een uitspraak van het College van Beroep voor de Examens kan, onder vermelding van een deugdelijke motivering, door betrokkene beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. De termijn voor het indienen van een beroepschrift is zes weken. Er kan gebruik worden gemaakt van een webformulier voor Veilig Mailen. Er is griffierecht verschuldigd. Zie www.raadvanstate.nl/studentzaken.